

การวิเคราะห์ทักษะการบรรเลงของบทฝึกเอทูตสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลม
 “อินทัช หมายเลข 1” ประพันธ์โดยมานิต บุชาชนก
 THE ANALYSIS PERFORMANCE’S SKILLS OF ÉTUDE FOR WIND BAND
 “IN TOUCH No.1” COMPOSED BY MANIT BUCHACHANOK

ณัฐศรัณย์ ทฤษฎีคุณ¹
 Natsarun Tissadikun¹

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอการวิเคราะห์บทฝึกเอทูตสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลม “IN TOUCH หมายเลข 1” ประพันธ์โดยมานิต บุชาชนก มีลักษณะเป็นบทเพลงที่สามารถนำไปใช้ในการบรรเลงเพื่อออกแสดง และฝึกฝนทักษะการบรรเลงได้ เหมาะสำหรับการพัฒนาทักษะการบรรเลงดนตรีในระดับสูง โดยบทประพันธ์เอทูตนี้ สามารถนำไปใช้ในการประเมินทักษะด้านคุณภาพเสียงการบรรเลงของวงดุริยางค์เครื่องลม โดยเป็นไปตามหลักการของ 4In เป็นหลักการสำคัญสำหรับองค์ประกอบที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพเสียงที่ดี ประกอบไปด้วย In Tone In Tune In Time และ In Touch เป็นต้น สำหรับบทฝึกเอทูต เป็นการรวบรวมเอาทักษะและเทคนิคการฝึกซ้อมของวงดุริยางค์เครื่องลมมาเรียบเรียงและประพันธ์แนวทำนองขึ้นโดยจัดอยู่ในองค์ประกอบ In Touch ตามหลักการแบบ 4In บทฝึกนี้มีรูปแบบจังหวะเดินแถว ซึ่งเป็นคุณลักษณะการบรรเลงที่มีบทบาทต่อการบรรเลงบทเพลงของวงดุริยางค์เครื่องลมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ผู้บรรเลงสามารถฝึกฝนทักษะการบรรเลงบทเพลงในจังหวะเดินแถว เพื่อที่จะพัฒนาต่อยอดจนสามารถนำไปสู่การบรรเลงบทเพลงที่มีระดับสูงขึ้นต่อไปได้

คำสำคัญ: เอทูต, อินทัช, วงดุริยางค์เครื่องลม

¹ อาจารย์ประจำภาควิชาดนตรีตะวันตก วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา hornbn@gmail.com

¹ Lecturer, College of Music, Department of Western Music, Bansomdejchaopraya Rajabhat University, hornbn@gmail.com

Abstract

This objective of this article is to present an étude analysis for the “IN TOUCH No.1” composed by Manit Buchachanok. It is a song that can be used to perform and practice skills. It is suitable for the development of high-level musical skill. It can be used to evaluate the sound quality skills of the wind orchestra, bases on the principle of 4In, as an important principle for the composition that will lead to the development of good sound quality, including In Tone, In Tune, In Time and In Touch. For the Etude training, it is a collection for the skills and techniques of the wind orchestra to compose and compos the melody in the In Touch element according to the 4In principle. The performers can practice their playing skills in the rhythm of the walk. In order to further develop, it can lead to higher levels of musical performance.

Keywords : Étude, In Touch, Wind Band

บทนำ

ปัจจุบันวงดุริยางค์เครื่องลมในประเทศไทยทั้งระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา ในประเทศไทย ได้รับความนิยมในการบรรเลงเป็นจำนวนมาก จากการจัดรายการประกวดทั้งในระดับชาติ และนานาชาติ ได้มีวงดุริยางค์เครื่องลมจากหลากหลายสถาบันเข้าร่วมการประกวดเป็นจำนวนมาก จึงทำให้เห็นว่าสถาบันการศึกษาในประเทศไทย เริ่มหันมาสนใจและสนับสนุนในกิจกรรมวงดุริยางค์เครื่องลมในสถาบันการศึกษามากยิ่งขึ้น รวมถึงการพัฒนาทักษะทางการบรรเลงของผู้บรรเลงทั้งนักเรียน นิสิต และนักศึกษา ต่างก็ได้มีการนำเอาหลักการ ทฤษฎีและแนวทางของการพัฒนาคุณภาพการบรรเลงที่เป็นมาตรฐานสากลมาปรับใช้เพื่อพัฒนาทักษะผู้บรรเลงมากยิ่งขึ้น รวมถึงงานวิจัย บทความทางวิชาการ การต่อยอดทางการศึกษาวิจัยเฉพาะทางด้านวงดุริยางค์เครื่องลมในระดับบัณฑิตศึกษาที่เริ่มมีมาให้เห็นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้มีบุคลากรที่มีองค์ความรู้ และความเชี่ยวชาญทางด้านวงดุริยางค์เครื่องลมแบบเฉพาะทางมากขึ้นในอนาคต นอกจากนี้ การค้นหา กลวิธี แบบฝึกหัด และการคิดค้น สร้างสรรค์แบบฝึกหัดใหม่ๆ เพื่อที่จะตอบสนองต่อการพัฒนาทักษะการบรรเลง และนำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของผู้บรรเลงในแต่ละภูมิภาค หรือแต่ละประเทศ การใช้สื่อออนไลน์ติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนระหว่างผู้ฝึกสอนและผู้เชี่ยวชาญทั้งในและต่างประเทศ อย่างกว้างขวาง เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการบรรเลงวงดุริยางค์เครื่องลมให้ดีขึ้นในทุก ๆ ระดับ รวมถึงครูผู้สอนที่ได้เกิดการกระตือรือร้นต่อการที่จะพัฒนาองค์ความรู้ และวิสัยทัศน์ของครูผู้สอนวงดุริยางค์เครื่องลมที่มากยิ่งขึ้นตามไปด้วย ซึ่งเป็นโอกาสในการพัฒนาไปสู่ทักษะการบรรเลงวงดุริยางค์เครื่องลมของสถาบันตนเองในแต่ละภูมิภาคได้อย่างทั่วถึงและมีมาตรฐานที่เท่าเทียมกันที่สุดในที่สุด

ณัชชา พันธุ์เจริญ (2554) ได้ให้ความหมายของคำว่า บทฝึกเอทูต (Étude) เป็นบทฝึกกึ่งบทเพลงประเภทหนึ่ง ที่เป็นเครื่องมือในการนำมาใช้พัฒนาทักษะการบรรเลงดนตรีได้เป็นอย่างดี โดยมีการมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะและเทคนิคการบรรเลงดนตรี โดยอาจเป็นบทเพลงที่นำมาใช้ในการแสดงได้ด้วย เนื่องจากบทเพลงมีความไพเราะและมีคุณค่าทางดนตรี โดยนักประพันธ์ที่มีชื่อเสียง มักนิยมประพันธ์บทฝึกเอทูต โดยส่วนมากได้แก่ เฟรเดอริก โชแปง (Frédéric Chopin) ฟรานซ์ ลิสต์ (Franz Liszt) และโกลด เดอบุสซี (Claude Debussy) สำหรับการพัฒนาคุณภาพเสียงการบรรเลงของวงดุริยางค์เครื่องลมในองค์ประกอบของ In Touch คือการสื่อสารอารมณ์จากบทเพลงที่ผู้บรรเลงควรต้องมีการแสดงเทคนิคการบรรเลงที่ดี คุณภาพในการควบคุมลมและเสียงและสอดประสานการปรับความถี่เสียงอย่างชำนาญ จนนำไปสู่การถ่ายทอดอารมณ์ โดยการจะค้นหาบทเพลงที่ครอบคลุมทุกองค์ประกอบของเทคนิคและทักษะนั้นจึงเป็นเรื่องยาก ดังนั้น ในการประพันธ์บทฝึกเอทูต อินทัช หมายเลข 1 นี้ จึงได้มีแนวคิดของบทเพลงในรูปแบบจังหวะเดินแถว (March) เป็นประเภทของบทเพลงที่วงดุริยางค์เครื่องลมบรรเลงกันเป็นส่วนมาก เนื่องจากวิวัฒนาการของวงดุริยางค์เครื่องลม มีที่มาจากวงเครื่องลมเดินแถวแบบทหาร (Military Band) โดยเฉพาะยุคของเจฟี่ ซูซา (The J.P. Sousa Era, 1880-1925) บทเพลงเดินแถวของ เจฟี่ ซูซา เป็นบทเพลงที่เขียนขึ้นมาสำหรับใช้ในการเดินสวนสนาม (Battisti, Frank L., 2002) โดยวงเครื่องลมของทหารได้นำบทเพลงของเจฟี่ ซูซา มาใช้ในการบรรเลงเดินแถว เนื่องจากเพลงมาร์ช เป็นบทเพลงที่มีจังหวะที่มั่นคง และการเรียบเรียงเสียงประสานที่ไม่ซับซ้อน สามารถใช้ในการบรรเลงแบบเดินแถวได้ และ

ได้รับความนิยมนำแพร่หลายในวงดนตรีของกองทัพในประเทศต่าง ๆ อีกมากมาย นอกจากนี้ บทฝึกเอทูต อินทัช หมายเลข 1 ได้มีการนำเอาทักษะและเทคนิคจากแบบฝึกหัดที่วงดุริยางค์เครื่องลม ในประเทศไทยนิยมนำมาใช้ในการฝึกซ้อมการบรรเลง มาประพันธ์เป็นบทฝึกที่ครอบคลุม ตอบโจทย์ต่อการประเมินทักษะตามองค์ประกอบต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี และผู้บรรเลงสามารถประเมินตนเองได้ว่ามีทักษะหรือเทคนิคใดที่ต้องปรับปรุงการบรรเลง จะทำให้เกิดความชัดเจนในการนำไปฝึกฝนเพื่อพัฒนาในทักษะหรือเทคนิคนั้น ๆ ได้อย่างตรงประเด็นมากยิ่งขึ้น

เนื้อหา

บทฝึกกึ่งบทเพลง หรือเอทูต “IN TOUCH หมายเลข 1” ประพันธ์โดยมานิต บุชาชนก นักดนตรี นักเรียบเรียงเพลงวงดุริยางค์เครื่องลม และวงออร์เคสตราในประเทศไทย ได้ประพันธ์บทฝึกเอทูตขึ้นภายใต้แนวคิด (Concept) ทั้งนี้ Corporon, Eugene. (2008) ได้อธิบายหลักการขององค์ประกอบทักษะแบบ 4In ได้แก่ **In Tone** คือการพัฒนาการบรรเลงด้านคุณภาพเสียง ได้แก่ การควบคุมลมของเครื่องเป่า (Wind Instrument) ท่าทางการบรรเลง (Posture) การวางรูปปากของเครื่องเป่า (Embouchure) และแนวคิดของเสียง (Sound Concept) เป็นต้น ส่วน **In Time** คือ เทคนิค จังหวะ และเวลา ได้แก่ สำเนียงเสียง (Articulation) เทคนิค (Technique) และจังหวะ (Rhythmic) เป็นต้น ส่วน **In Tune** คือ ความถี่เสียง (Tuning) ได้แก่ ความกลมกลืน (Blend) ความสมดุลของเสียง (Balance) และความเพี้ยนของเสียง (Intonation) เป็นต้น และ **In Touch** คือ อารมณ์ของบทเพลง (Music Expression) ได้แก่ การสื่อสารอารมณ์ และการตีความบทเพลง เป็นต้น

จากหลักการ 4In นี้ ในองค์ประกอบสุดท้าย In Touch มุ่งเน้นการแสดงออกทางอารมณ์ของบทเพลง และการสื่อสารอารมณ์ การตีความบทเพลง โดยบทฝึกเอทูต อินทัช หมายเลข 1 จึงเป็นแบบฝึกหัดในองค์ประกอบสุดท้าย โดยนำเอาทักษะและเทคนิคการบรรเลงวงดุริยางค์เครื่องลม และสื่อสารอารมณ์ให้เป็นไปตามสไตล์ (Style) ของบทเพลง โดยนำมารวบรวมไว้เป็นบทเพลงที่สามารถนำมาใช้ในการประเมินทักษะการบรรเลงได้ ซึ่งการวิเคราะห์บทฝึกเอทูต อินทัช หมายเลข 1 มีรายละเอียดของการวิเคราะห์ 2 ด้าน ได้แก่

- 1) การวิเคราะห์ด้านโครงสร้าง และลักษณะการประพันธ์
- 2) การวิเคราะห์ด้านทักษะการบรรเลง

1. การวิเคราะห์ทักษะ และองค์ประกอบการพัฒนาคุณภาพเสียง

จากการวิเคราะห์ทักษะ และองค์ประกอบการพัฒนาคุณภาพเสียง มีทักษะ ได้แก่ In Tone และ In Tune มีการมุ่งเน้นทักษะการบรรเลง ได้แก่ ทักษะการควบคุมลม (Air Control) ความถี่เสียง (Tuning) และทักษะโสตประสาท (Ear Training) ส่วน In Time และ In Touch มีการมุ่งเน้นทักษะการบรรเลงดังนี้

- 1) ทักษะความคล่องตัวในการไล่ระดับเสียง (Fingering) บนบันไดเสียงโครมาติก (Chromatic scale)
- 2) ทักษะการบรรเลงไลโน้ตในคอร์ดแบบโดมิแนนท์เซเว่น (Dominant seventh chord)
- 3) ทักษะการบรรเลงสำเนียงเสียง (Articulation) เช่น เสียงสั้น (Staccato) หางเสียงยาวต่อเนื่อง (Slur) ในหลากหลายรูปแบบ รวมถึงจังหวะเน้น (Accent)

4) การสื่อสารสไตล์ และอารมณ์ของบทเพลงในจังหวะแบบเพลงเดินแถว (March) โดยการวิเคราะห์ทักษะการบรรเลง มีรายละเอียด เช่น ตอนนำเสนอ (Introduction) ผู้ประพันธ์ให้ตอนดังกล่าวนี้เป็นการวอร์มอัพ (Warm up) และมุ่งเน้นองค์ประกอบจำนวน 2 องค์ประกอบ ได้แก่ In Tone และ In Tune เป็นส่วนมาก เพื่อต้องการให้มีการเตรียมความพร้อมหรือการอุ่นเครื่องก่อนเข้าสู่ตอนอื่น ๆ ในบทเพลงต่อไป

ห้องเพลงที่ 1-4 มุ่งเน้นการใช้ทักษะโสตประสาท (Ear Training) จากการเลียนแบบเสียงต้นแบบ (Model Imitation) ซึ่งผู้บรรเลงในแนวเสียงกลุ่มเครื่องลมไม้ (Wood Wind) ร้องโน้ตบีแฟล็ต (Bb) แบบเสียงเดียวกัน (Unison) ให้เกิดความถี่เสียงตรงเสียง (Tuning) และเป็นเสียงต้นแบบนำมาให้กับกลุ่มเครื่องลมทองเหลือง (Brass Wind) บรรเลงปากเป่า (Mouthpiece) ให้เป็นเสียงเดียวกัน คือเสียงโน้ตบีแฟล็ตจากนั้น ทุกแนวเสียงใช้เครื่องดนตรีเพื่อบรรเลงโน้ตบีแฟล็ต ซึ่งมีลักษณะของการค่อย ๆ เข้ามาของแนวเสียง โดยผู้บรรเลงจะต้องควบคุมลมและควบคุมโทนเสียง (Tone) ของตนเองให้มีความกลมกลืนกันกับแนวเสียงอื่น ๆ ที่เข้ามาเป็นลำดับแรก ๆ

ห้องเพลงที่ 5-8 มุ่งเน้นทักษะการควบคุมลม (Air control) โดยการบรรเลงโน้ตเสียงยาว (Long tone) ตั้งแต่ห้องเพลงที่ 5-9 ในลักษณะของการบรรเลงโน้ตบีแฟล็ตคอนเสิร์ต (Bb Concert) แบบเสียงเดียวกัน (Unison) นำมาก่อน แล้วจึงเปลี่ยนสีสันของการประสานคอร์ด Bb เมเจอร์ (Bb Major) โดยมีแนวเสียงที่บรรเลงโน้ตลำดับที่ 5 (Fifth) ของคอร์ดบีแฟล็ตเมเจอร์ (Bb Major chord) ประสานเป็นคู่ 5 เพอร์เฟกต์ (Perfect fifth) แล้วจึงบรรเลงโน้ตลำดับที่ 3 (Third) ของคอร์ดบีแฟล็ตเมเจอร์ จนครบเสียงของคอร์ดทริยแอด (Triad) จากนั้น ห้องเพลงที่ 9-10 มีลักษณะของการบรรเลงคอร์ด Bb เมเจอร์ที่สมบูรณ์ แล้วมีการค่อย ๆ เพิ่มระดับเสียงให้ดังขึ้น (Crescendo) โดยต้องควบคุมการใช้ลมให้โทนเสียง (Tone) ไม่เปลี่ยนแปลง และรักษาคอร์ดประสานให้สมดุลและกลมกลืนกัน (Balance and Blend) เช่นเดิม

การบรรเลงปากเป่าสำหรับเครื่องลมทองเหลือง เป็นการฝึกฝนทักษะการควบคุมลมและเสียงสอดคล้องกับความเห็นของ Pelletier, J. Andrew (2002) ซึ่งการบรรเลงที่มีคุณภาพควรให้ความสำคัญต่อการวางรูปปาก การผลิตเสียงและลมที่มีคุณภาพ การใช้ความสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อของริมฝีปากของผู้บรรเลงเครื่องลมทองเหลือง ให้มีการบริหารกล้ามเนื้อให้แข็งแรง และตอบสนองต่อการเป่าปากเป่าได้อย่างคล่องแคล่ว และเกิดความชำนาญ เมื่อเข้าสู่การบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีต่อไป โดยในบทฝึกเอทูต อินทัช หมายเลข 1 มีการนำทักษะดังกล่าวมาเรียบเรียงในส่วนของขึ้นนำ (Introduction) โดยเป็นกระบวนการเริ่มต้นของการวอร์มอัพและเตรียมความพร้อมสู่การบรรเลงบทเพลงในอัตราจังหวะ 2/4 ที่เป็นจังหวะแบบเดินแถวต่อไป

ห้องเพลงที่ 11-15 มีเครื่องหมายเฟอร์มาตา (Fermata) กำกับทุกห้องเพลง มีลักษณะของการบรรเลงโน้ตเสียงยาวในระดับเสียงดัง (Forte) ซึ่งผู้บรรเลงทุกแนวเสียงบรรเลงโน้ตในคอร์ดที่มีการเปลี่ยนแปลงไปแต่ละห้อง แต่ต้องสามารถควบคุมลมและเสียงให้มีโทนเสียงที่สามารถควบคุมได้ ดังนั้น สำหรับห้องเพลงที่ 1-8 เป็นการเตรียมความพร้อมโดยผู้บรรเลงจะได้มีการวอร์มอัพก่อนเข้าสู่การบรรเลงในตอนอื่น ๆ ต่อไปที่มีจังหวะที่แตกต่างกัน มีการมุ่งเน้นทักษะการควบคุมลมและโทนเสียงให้กลมกลืนกัน การฝึกโสตประสาทการฟังด้วยการปรับความถี่เสียงและความเพี้ยนของเสียงให้ตรงกันและกลมกลืนกัน มีเครื่องหมายดัง-เบา และค่อย ๆ ดังกำกับอยู่เพื่อให้ผู้บรรเลงได้ใช้ทักษะ

ของตนเองในการควบคุมให้เป็นไปตามเครื่องหมายที่กำหนดไว้ในบทเพลง ส่งผลต่อพื้นฐานของการพัฒนาไปสู่การบรรเลงคุณภาพเสียงที่ดี เมื่อผ่านกระบวนการของ In Tone และ In Tune ในเบื้องต้นแล้ว

ตอน A (March) ห้องเพลงที่ 16-39 มีรูปแบบของบทเพลงแบบเดินแถว (March) อัตราจังหวะแบบ 2/4 โดยผู้ประพันธ์มุ่งเน้นองค์ประกอบของ In Time ที่มีการใช้เทคนิคและแสดงถึงความคล่องตัวในการบรรเลง และ In Touch ซึ่งรูปแบบของบทเพลงเป็นแบบเดินแถว โดยผู้บรรเลงจะต้องสื่อสารอารมณ์และสไตล์ของบทเพลงในจังหวะแบบเดินแถวได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ มีเทคนิคและทักษะที่นำมาใช้ในการประพันธ์ในห้องเพลงที่ 9-16 ดังนี้

ภาพที่ 1 แบบแผนจังหวะอย่างสั้น (Motive) ที่นำมาเป็นทำนองหลัก

จากภาพที่ 1 แบบแผนจังหวะอย่างสั้น (Motive) ที่นำมาเป็นทำนองหลักการบรรเลงแบบแผนจังหวะ (Rhythmic pattern) ด้วยโน้ตเช็ท 1 ชั้น ต่อด้วยโน้ตเช็ท 2 ชั้น มีระดับเสียงอยู่ระหว่างโน้ตขั้นคู่ 4 เพอร์เฟค (Perfect fourth) ซึ่งผู้ประพันธ์นำมาใช้เป็นทำนองหลักสั้น ๆ ปรากฏอยู่ในบทเพลง

ภาพที่ 2 ทักษะการตัดลิ้น (Tonging)

จากภาพที่ 2 ทักษะการตัดลิ้น (Tonging) บนแบบแผนจังหวะที่เป็นทำนองหลักให้มีความกระชับและชัดเจน เริ่มต้นจากแนวเสียงของเครื่องลมเสียงต่ำ (Low Wind) บรรเลงนำมา 4 ห้องเพลงระหว่างห้องเพลงที่ 16-19 จากระดับเสียงดัง (Forte) และค่อย ๆ เบาลงเพื่อเข้าสู่ทำนองหลักในห้องเพลงที่ 20 ต่อไป

ทักษะการบรรเลงแบบสลักกลุ่มจำนวน 2 แนวเสียง ได้แก่ การบรรเลงจังหวะหลัก (Down beat) และจังหวะยก (Upbeat) ซึ่ง 2 แนวทำนองบรรเลงสลักกัน จะมีเสียงเป็นโน้ตเช็ท 1 ชั้น บรรเลงอย่างต่อเนื่อง โดยผู้บรรเลงจังหวะหลัก จะต้องแสดงบทบาทของความเป็นจังหวะหลักโดยเน้นเสียง (Accent) ให้ชัดเจน โดยรักษาความเร็วจังหวะอย่างสม่ำเสมอ ส่วนแนวเสียงบรรเลงจังหวะยก บรรเลงแบบโน้ตสั้น (Staccato) ที่คมชัดแบบพร้อมเพรียงกัน ทั้งนี้ Gale, Bruce. (2010) ยังอธิบายถึง การบรรเลงโน้ตซึ่งจะมีเสียงสั้นมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ เช่น

เสียงประสานจะต้องมีความชัดเจน ทำนองของดนตรีจะต้องไม่มีความซับซ้อนมากนัก (Battisti, Frank L., 2002)

ภาพที่ 5 การบรรเลงไล่ระดับเสียงปีฟลิตโครมาติกขาลง (ตัวอย่างจากห้องเพลงที่ 21-24)

จากภาพที่ 5 การบรรเลงไล่ระดับเสียงปีฟลิตโครมาติกขาลง ของแนวเสียงคอร์ดเน็ต และทรัมเป็ตที่รับจากทำนองหลักที่กำลังบรรเลงในแนวเสียงเทเนอร์แซ็กโซโฟน และยูโฟเนียมที่กำลังบรรเลงบันไดเสียงปีฟลิตเมเจอร์ขาขึ้น เพื่อให้มีการเคลื่อนที่ขึ้น-ลงของทำนองอย่างต่อเนื่องกัน รวมถึงการให้เสียงที่มีความแตกต่างกัน เนื่องจากต้องมีการรับเสียงต่อจากแนวทำนองหลักที่บรรเลงด้วยเทเนอร์แซ็กโซโฟน และยูโฟเนียม ผู้ประพันธ์จึงมีการใส่เทคนิคการเล่นเสียงด้วยการใส่มีวท์ (Mute) เพื่อให้แนวทำนองที่รับการไล่ระดับเสียงขาลงไม่โดดเด่นในโทนเสียงของคอร์ดเน็ตและทรัมเป็ตมากนัก

ภาพที่ 6 ทักษะการใช้สำเนียงเสียงสั้น

จากภาพที่ 6 ทักษะการใช้สำเนียงเสียงสั้น เป็นอีกทำนองหนึ่งที่คุณประพันธ์ได้นำมาใช้บรรเลงในบทเพลงโดยอยู่บนแนวเสียงของอัลโต แซ็กโซโฟนในห้องเพลงที่ 24-26

ภาพที่ 7 ทักษะการบรรเลงเสียงสั้น (ตัวอย่างจากห้องเพลงที่ 27-30)

จากภาพที่ 7 ทักษะการบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) และการเคลื่อนไหวของทำนองแบบเซบิต 1 ชั้น ห้องเพลงที่ 27-30 แนวเสียงบาสซูน เบส คลาริเน็ต และฮอว์น บรรเลงเป็นทำนองเดียวกัน (Unison) โดยทำยประโยคมีการเน้นเสียงโน้ตแรกของเซบิต 2 ชั้นในจังหวะที่ 2 ของห้องเพลงที่ 29 ลักษณะของทักษะนี้เป็นสำเนียงแบบฝึกหัดที่เครื่องลมมักบรรเลงอย่างสม่ำเสมอในกรณีของการไล่ระดับเสียงทั้งแบบบันไดเสียง และแบบโครมาติกที่มีสลับสำเนียงเสียงบรรเลงโน้ตโน้ตเซบิต 2 ชั้น 4 ตัวใน 1 จังหวะ โดยบรรเลงเสียงสั้นที่โน้ต 1-2 และหางเสียงต่อเนื่องที่โน้ต 3-4 หรือมีการสลับสำเนียงกัน

ภาพที่ 8 การใช้กลุ่มโน้ตสามพยางค์ (ตัวอย่างจากห้องเพลงที่ 29-33)

จากภาพที่ 8 การใช้กลุ่มโน้ตสามพยางค์ (Triple) ในห้องเพลงที่ 29-33 บนแนวเสียงคอร์เน็ต และทรัมเป็ต ผู้ประพันธ์เน้นการบรรเลงแบบฟันแฟร์ (Fanfare) แบบเน้นหัวเสียง (Accent) ซึ่งบรรเลงส่วนโน้ตสามพยางค์ซ้ำกันถึง 2 ครั้ง ดังนั้น ทักษะการบรรเลงในตอน A ตั้งแต่ห้องเพลงที่ 16-39 มีทักษะที่ครอบคลุมองค์ประกอบของ 4In ได้แก่ In Time ที่มีการใช้สำเนียงเสียงที่แตกต่างกัน ทั้งเสียงสั้น เสียงยาวแบบทางเสียงต่อเนื่อง และการเน้นเสียงในทุกรูปแบบ รวมถึงการไล่ระดับเสียง เพื่อความคล่องตัวในการบรรเลงให้มีความชัดเจน และควบคุมลมให้สามารถบรรเลงโน้ตแบบไล่ระดับเสียงให้ได้ทั้งประโยคเพลง รวมถึงองค์ประกอบ In Touch ซึ่งจะต้องคงการบรรเลงที่มีทำนองแบบ จังหวะเดินแถว (March) อย่างสม่ำเสมอ มีทิศทางของแนวทำนองที่แตกต่างกัน 2 แบบได้แก่กลุ่มที่มีการเดินจังหวะแบบเดินแถวต่อเนื่อง และกลุ่มที่มีการไล่โน้ตระดับเสียงทั้งในรูปแบบบันไดเสียงเมเจอร์ และโครมาติก และแต่ละแนวเสียงนั้น ผู้ประพันธ์ให้ทุก ๆ แนวเสียงมีบทบาทที่เป็นหน้าที่เหมาะสมของการบรรเลงในบทเพลงสไตล์นี้ เช่น กลุ่มเครื่องลมเสียงต่ำ มักบรรเลงเป็นจังหวะเดินแถวเป็นหลัก และกลุ่มเครื่องลมไม้ ที่มีการไล่ระดับเสียงของโน้ตเป็นส่วนมาก และมีการบรรเลงทำนองที่แตกต่างไปตามคุณลักษณะเสียงของแต่ละเครื่อง เช่น คอร์เน็ต และทรัมเป็ต ให้มีการบรรเลงแบบฟันแฟร์ หรือ การเน้นความชัดเจนของการบรรเลง เป็นต้น

ตอน B (March) ห้องเพลงที่ 40-50 มีทักษะและแนวทำนองที่มีความแตกต่างกัน รวมถึงทักษะที่ยังคงใช้รูปแบบการบรรเลงไล่ระดับเสียงให้เกิดความคล่องตัว แต่มีเทคนิคของการไล่ระดับเสียงที่แตกต่างกันของแนวทำนอง และให้เกิดทักษะและแนวคิดของเสียงที่นอกเหนือไปจากการไล่ระดับเสียงแบบโครมาติก

ภาพที่ 9 การไล่โน้ตบนคอร์ดบีแฟล็ตเมเจอร์เซเว่น (ตัวอย่างจากห้องเพลงที่ 40-41)

จากภาพที่ 9 การไล่โน้ตบนคอร์ดบีแฟล็ตเมเจอร์เซเว่น (BbM7) มีการไล่โน้ต (Arpeggio) แบบ 1,3,5,7 และ 8 โดยต้องใช้ทักษะการควบคุมลมในระดับที่สามารถบรรเลงโน้ตให้มีทางเสียงต่อเนื่องกัน (Slur) และมีระดับเสียงเบา (Piano)

The first staff of music is written on a treble clef with a key signature of one flat (B-flat) and a time signature of 2/4. It contains two measures of eighth-note pairs (G4-A4, A4-Bb4, Bb4-C5, C5-D5) followed by a single quarter note G4. The entire phrase is marked with a piano (*p*) dynamic and a slur.

จากที่ 10 การไล่โน้ตบนคอร์ดจีไมเนอร์เซเว่น (Gm7) ซึ่งมีลักษณะของการไล่ระดับเสียงโน้ตในคอร์ดดังกล่าวต่อเนื่องจากคอร์ดบีแฟล็ตเมเจอร์เซเว่น ของห้องเพลงก่อนหน้านี้ ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มทำนองในภาพที่ 9 และ 10 อยู่ในกลุ่มการดำเนินคอร์ด (Chord progression) ในกลุ่มของโทนิคคอร์ด (Tonic chord)

จากภาพที่ 11 การไล่ไต่บนคอร์ตอีแฟลต์เมเจอร์เซเวน (EbM7) มีการไล่ระดับเสียงโน้ตในคอร์ตบนพื้นฐานของคอร์ตอีแฟลต์เมเจอร์เซเวน (IVM7) จากภาพที่ 9,10 และ11 จะพบการดำเนินคอร์ตแบบโทนิค (IM7) ไปสู่ซัปโดมินันท์ คอร์ต (IV) ซึ่งในท้องเพลงที่ 46 จะมีคอร์ตโดมินันท์ (V7) ของบันโดเสียงคือเอฟโดมินันท์ (F7) เพื่อรับและส่งไปยังประโยคถัดไป

จากภาพที่ 12 การไล่ระดับเสียงโครมาติกไปสูโทนิค (Tonic) มีการใช้การไล่ระดับเสียงโครมาติกไปสูโน้ต Bb ให้สามารถจบประโยคเพลงแบบจุดพักสมบูรณ์แบบได้ (Perfect Authentic Cadence)

ดังนั้น ทักษะของการบรรเลงไกลโน้ตในเซเว่นคอร์ด (Seventh chord) บนบันไดเสียง Bb เมเจอร์ (Major scale) รับ-ส่งกันอย่างต่อเนื่อง โดยจะต้องรู้บทบาทหน้าที่ของแต่ละแนวทำนองให้ เหมือนกับการบรรเลงให้เป็นทำนองแบบยาวต่อเนื่องตลอดจนจบบทเพลง และการเปลี่ยนระดับเสียง ในรูปแบบของการไกลโน้ตในคอร์ดที่อยู่บนบันไดเสียงบีแฟล็ตคอนเสิร์ต (Bb Concert scale) ควรได้รับการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอสำหรับผู้บรรเลงเครื่องลม สอดคล้องกับการให้ความสำคัญของ

เทคนิคและทักษะการบรรเลงแบบเปลี่ยนเสียงของ Drinkwater, Amanda. (2017) ที่ได้กล่าวถึงการฝึกซ้อมเทคนิคหรือทักษะของการเปลี่ยนเสียงแบบร่วมกันทั้งวง ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนเสียงไม่พร้อมกัน ดังนั้น อาจใช้วิธีการเปลี่ยนเสียงแบบคุณลักษณะของเสียงแบบตัวต่อตัว หรือจากกลุ่มย่อยเพื่อให้สามารถควบคุมลักษณะเสียงได้อย่างคล่องแคล่วและพร้อมเพรียงกันไปสู่การบรรเลงแบบกลุ่มใหญ่มากขึ้น ทั้งนี้ ผู้ประพันธ์บทฝึกเอทูต อินทัช หมายเลข 1 จึงได้มีการนำเอาทักษะดังกล่าวมาใช้ในบทฝึกด้วย และมีการจัดแนวทำนองแบบการรับ-ส่งการไล่เปลี่ยนระดับเสียงของโน้ตระหว่างแนวเสียงให้ต่อเนื่องและเกิดความพร้อมเพรียงกันมากที่สุด

บทสรุป

บทฝึกเอทูตสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลม “อินทัช หมายเลข 1 (IN TOUCH No.1) เป็นบทฝึกหรือแบบฝึกหัดกึ่งบทเพลงที่จะช่วยพัฒนาทักษะทางการบรรเลงของผู้บรรเลงวงดุริยางค์เครื่องลมในประเด็นของหลักการพัฒนาคุณภาพเสียงแบบ 4IN ได้แก่ In Tone In Tune In Time และ In Touch ซึ่งบทฝึกดังกล่าว เป็นเหมือนกับบทฝึกที่สามารถนำมาใช้ในการวัดและประเมินผลหลังจากการฝึกฝนทักษะในด้านต่าง ๆ แล้ว แต่ต้องการพัฒนาผู้บรรเลงในด้านของการสื่ออารมณ์และการตีความบทเพลง ซึ่งบทฝึกกึ่งบทเพลง อินทัช หมายเลข 1 เป็นบทเพลงที่มีจังหวะเร็วแบบเดินแถว (March) เป็นจังหวะของบทเพลงที่ผู้บรรเลงวงดุริยางค์เครื่องลมคุ้นเคยเป็นอย่างดี และมีเทคนิคของการบรรเลงที่ครอบคลุมไปด้วยทักษะที่เหมาะสมกับเครื่องลม (Wind Instrument) ทั้งการไล่ระดับเสียงให้คล่องแคล่ว ผ่านกระบวนการของการวิเคราะห์บันไดเสียงโครมาติก (Chromatic scale) การใช้โน้ตไล่เสียงแบบอาร์เปจโจ (Arpeggio) โดยสอดแทรกโครงสร้างของคอร์ดทบเจ็ด (Seventh chord) ระหว่างบทเพลง นอกจากนี้ ยังมีทักษะของการฝึกฝนโสตประสาท (Ear training) การควบคุมลม (Air Control) ของกลุ่มเครื่องลมให้มีความชำนาญและสามารถบรรเลงบทเพลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น บทฝึกกึ่งบทเพลงอินทัช หมายเลข 1 จึงเหมาะสำหรับผู้บรรเลงวงดุริยางค์เครื่องลมในทุก ๆ ระดับทักษะ และสามารถนำไปใช้ในการวัดและประเมินผลของการบรรเลงได้เป็นอย่างดี

รายการอ้างอิง

- ณัชชา พันธุ์เจริญ. (2554). *พจนานุกรมศัพท์ดุริยางคศิลป์* (พิมพ์ครั้งที่ 4). สำนักพิมพ์เกษตรศาสตร์.
- Battisti, Frank L. (2002). *The Winds of Change: The Evolution of the Contemporary American Wind .Band/Ensemble and its Conductor*. FL: Meredith Music Publications International.
- Corporon, Eugene. (2008). Chapter2. in. Neigid, Kenneth L. (Ed.). *Rehearsing the Band*. MD : Meredith Music Publications.
- Drinkwater, Amanda. (2017). *Rehearsing the Band*. In Zarco, John. (Ed.). Volume 3. FL : Meredith Music Publication.
- Gale, Bruce. (2010). *Articulation*. Retrieved February 1, 2021, <http://www.theconcertband.com/index.php/band-training/articulation>
- Pelletier, J. Andrew. (2002). Embouchure Health : Consistency Maintenance. *TBA Journal*. 15(2021), <http://apps.texasbandmasters.org/archives/pdfs/bmr/2002-09-pelletier1.pdf>